

Враховуючи викладене, можна зробити наступні висновки: будь-яке правове явище має власне призначення та пріоритети, що відображають його роль та цінність у правовому житті суспільства. Пріоритет захисту прав людини є основним пріоритетом для всіх видів і форм політики взагалі. Оскільки правові норми і принципи мають важливу роль в життєдіяльності громадянського суспільства, функціонуванні держави, діяльність у сфері відомчої правотворчості постійно повинна відповідати вимогам системності, послідовності, виваженості тощо, адже лише такої якості нормотворча діяльність здатна забезпечити належний рівень ефективності відомчих норм. Покладена в основу відомчої правотворчості відомча правотворча політика повинна мати на меті забезпечення меж свободи індивіда, неприпустимість порушення рівня свободи, обмеженого правом, заборону порушення права та неможливість застосування силових засобів, не заснованих на праві.

Одержано 31.03.2016



УДК 341.217+341.48

Андрій Васильович ВОЙЦІХОВСЬКИЙ,

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного та міжнародного права
факультету № 4 (кіберполіції)
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Починаючи з кінця XX ст. Рада Європи стала осередком діяльності, спрямованої на боротьбу з торгівлею людьми. Рада Європи реалізовувала цілий ряд ініціатив у сфері протидії торгівлі людьми та пов'язаних із цим питань, у тому числі розробка та прийняття міжнародно-правових документів.

Серед усіх документів, прийнятих органами Ради Європи, особливу увагу заслуговує Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, яка була підписана 16 травня 2005 р. Прийняття Конвенції відзначилося рекордною кількістю підписань – 15 держав-членів Ради Європи висловилися на користь перспективи її подальшої ратифікації. Конвенція набула чинності 1 лютого 2008 р. після її ратифікації 10 країнами (відповідно до ст. 42 Конвенції).

11 листопада 2005 р. Україна підписала Конвенцію Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, яку 21 вересня

2010 р. ратифікувала. Конвенція набула чинності для України 1 березня 2011 р.

Як зазначається у висновку Головного науково-експертного управління Верховної Ради України, ратифікація Конвенції надає Україні можливість впроваджувати сучасні міжнародно-правові стандарти у сфері боротьби з торгівлею людьми, що сприятиме у подальшому подоланню статусу транзитної держави, через кордони якої постачається «живий товар».

Крім того, ратифікація Конвенції відповідає загальним тенденціям створення всеохоплюючих міжнародно-правових актів у сфері боротьби з цим ганебним явищем; забезпечить створення правових умов, необхідних для більш тісного співробітництва нашої держави з державами-членами Ради Європи у сфері протидії торгівлі людьми.

Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, спрямована на запобігання торгівлі людьми, захист жертв торгівлі людьми, забезпечення ефективного кримінального переслідування, сприяння координації національних дій та міжнародного співробітництва.

Конвенція застосовується до усіх форм торгівлі людьми, незалежно від того чи є вони національними або транснаціональними, або пов'язані з організованою злочинністю чи ні; усіх жертв торгівлі людьми (жінок, чоловіків та дітей); усіх форм експлуатації (сексуальна експлуатація, примусова праця або послуги, рабство, поневолення, вилучення органів).

У сфері протидії торгівлі людьми вже існують інші міжнародно-правові документи, однак Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми містить більш чіткі положення, які є більш широкими, ніж мінімальні стандарти, закріплені у міжнародних документах.

Еволюція міжнародного права підтверджує, що глобальний підхід повинен бути доповнений заходами регіонального характеру. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми не має за мету конкурувати з іншими міжнародно-правовими документами, прийнятими на глобальному рівні. Конвенція призначена для покращення захисту, закріпленого в них, а також для подальшого розвитку передбачених ними стандартів.

Важливим є те, що Конвенція створила незалежний механізм моніторингу, щоб оцінити наскільки повно її положення реалізуються на практиці. Цей механізм моніторингу складається з двох

елементів: Групи експертів із заходів стосовно протидії торгівлі людьми (ГРЕТА) і Комітету сторін.

Цінність діяльності з моніторингу, що проводиться в рамках Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, полягає в: оцінці та стимулюванні виконання далекосяжних зобов'язань за Конвенцією; забезпеченні отримання індивідуальних рекомендацій для вирішення проблемних питань; створенні форуму міжнародного співробітництва з метою обміну інформацією та досвідом і т. п.

19 вересня 2014 р. Секретаріатом Ради Європи оприлюднена Доповідь про виконання Україною Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, яка була складена за результатами оціночної місії Групи експертів з протидії торгівлі людьми (ГРЕТА).

У своїй доповіді ГРЕТА визнає важливі кроки, що на сьогодні зробила Україна для боротьби з торгівлею людьми та наданню допомоги особам, які постраждали від цього явища, зокрема щодо:

- підготовки та професійного розвитку відповідних спеціалістів з питань, що стосуються протидії торгівлі людьми;
- ідентифікації та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- боротьби з торгівлею людьми органами внутрішніх справ та прикордонниками;
- прийняття стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, що дає змогу більш якісно надавати допомогу постраждалим особам;
- функціонування скоординованого механізму встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;
- розвитку міжнародного співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми;
- підвищення загального рівня обізнаності населення щодо торгівлі людьми тощо.

Разом з тим, ГРЕТА надала ряд рекомендацій органам влади України, щодо вдосконалення державної політики у сфері протидії торгівлі людьми, зокрема стосовно подальшого розвитку співпраці між представниками державних органів влади та громадськості у зазначеній сфері.

У рамках співробітництва України з Радою Європи проводяться численні робочі зустрічі, форуми, семінари, конференції, на яких обговорюються питання щодо заходів з протидії торгівлі людьми. Так, 4 лютого 2016 р., у приміщенні Координатора проектів ОБСЄ

в Україні відбулась робоча зустріч для обговорення підсумків проведеної у 2015 р. роботи у сфері протидії торгівлі людьми та визначення планових завдань на 2016 р.

Незважаючи на позитивні зрушення у галузі протидії торгівлі людьми, нашій державі потрібно вжити широкий спектр заходів, спрямованих на унеможливлення торгівлі людьми. Насамперед, це стосується заходів для підвищення рівня обізнаності громадськості з питань торгівлі людьми для викорінювання причин цього явища. Особливу увагу потрібно звернути на необхідність протидії таким новим тенденціям як збільшення масштабів торгівлі людьми з метою трудової експлуатації (економічна ситуація в країні і брак робочих місць підвищують вразливість населення до сучасного рабства), а також з метою сексуальної експлуатації жінок.

Одержано 07.03.2016



УДК 341.231.14

Вікторія Олександрівна ГАЛАН,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри міжнародного права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

УЧАСТЬ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Створення, розвиток й удосконалення дієвих механізмів у галузі захисту прав і свобод людини і громадянина загалом, й у сфері боротьби попередження й боротьби з дискримінацією є завжди актуальним питанням й для держав на національному рівні, й для міжнародних міжурядових організацій, у т.ч. ЄС.

З 1 березня 2007 р. Регламентом Ради № 168/2007 було засновано фаховий орган в сфері захисту прав людини – *Агенцію ЄС з основних (фундаментальних) прав людини*, новий орган, що замінив собою діючий з 1998 р. Європейський центр моніторингу расизму та ксенофобії. Метою діяльності Агенції є надання інституціям та державам-членам Євросоюзу допомоги та експертних висновків з питань основних прав людини. Агенція уповноважена: збирати, аналізувати та поширювати відповідну інформацію, розробляти методи впровадження покращень щодо об'єктивності та надійності даних на європейському рівні, ініціювати та заохочувати наукові